

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 30
Naročnina: Mesečno L 130
Za inozemstvo: Mesečno L 210
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto IX. - Štev. 3

Gorica - 17. januarja 1957 - Trst

(zhaja vsak četrtek)

Naše vrednote

To, kar človek ceni, ker mu služi ali za njegovo telesno ali duševno življenje, imenujemo vrednote. So torej vrednote stvari duhovnega ali tvarnega značaja, ki imajo za človeka neko vrednost, zato tudi ime vrednote. Filozofi in vzgojitelji učijo, da moramo razvrstiti vrednote po neki določeni lestvici, da torej niso vse enake stopnje. Najprej pridejo duhovne vrednote, nato šele tvarne. Med duhovnimi so zopet božje vrednote pred naravnimi, kakor je Bog pred ostalimi stvarmi. Posebno mi kristjani ne smemo nikoli preobrniti vrednostne lestvice tako, da bi stavili Boga in božje vrednote na drugo ali celo na tretje mesto. Za vsakega vernega človeka je prva vrednota Bog, njemu se mora vse podrediti, kakor nas uči Bog sam: »Jaz sem Gospod tvoj Bog, ne imej drugih bogov poleg mene.« Ostale vrednote mi verni kristjani razporejamo po nekem redu, kakor so v odnosu do Boga, ki je najvišja vrednota. Tako n. pr. stavimo verske vrednote nad estetske (umetnostne) in narodne zato, ker verske vrednote imajo za predmet neposredno Boga in naše zveličanje, dočim estetske in narodne imajo za predmet le nekaj, kar je od Boga ustvarjeno.

To je potrebno imeti pred očmi, kadar presojamo zadržanje Cerkve in katoličanov v javnem in političnem življenju. Pri nas je to razlikovanje vrednot na poseben način poudarjal Anton Mahnič v svojih polemikah z liberalnimi mladostniki. Ti so namreč stavili v lestvici vrednot na prvo mesto narodnost ter njej vse drugo podrejali. Mahnič je poudaril, da to ni prav, na prvem mestu mora stati Bog in verske vrednote, kot je zveličanje duše, osebna človekova svoboda, svoboda Cerkve itd., nato šele pridejo ostale in med njimi tudi narodne vrednote. Katoličan mora torej tudi v politiki braniti najprej to, kar je božjega, nato šele, kar je človeškega.

Na to smo hoteli opozoriti sprčo propagande nekaterih, ki ob vsaki priliki in nepriliki poudarjajo nujnost politične enotnosti vseh Slovencev v zamejstvu. Ti ljudje pozabljajo, da imamo tudi mi Slovenci, čeprav smo le skromna manjšina, dolžnost braniti poleg naše narodnosti tudi naše duhovne vrednote in med njimi predvsem vero v Boga. Med onimi Slovenci, ki bi se morali mi katoličani po mnenju nekaterih z njimi politično strniti, pa so taki, ki niso samo osebno ateisti, temveč so pristaši takih političnih in kulturnih gibanj, ki je njih namen zrušiti vero v Boga in uničiti Cerkve, vzeti človeku njegovo osebno svobodo ter vse demokratske svobode. Zagovorniki politične enotnosti vseh Slovencev v zamejstvu, brez razlike na idejno opredeljenost, vprašamo, ali se jim zdi logično in pametno, odpovedati se borbi za božje vrednote in demokratske svobode v zameno za neko zelo krhlo in negotovo politično enotnost. Po našem mnenju je veliko bolj pametno in tudi koristno, da se najprej družimo v borbi za božje vrednote in demokratske pravice vsi, ki smo dobre volje. Z ostalimi Slovenci, ki so drugačnih idealov, se pa lahko od primera do primera povežemo v kaki skupni akciji, ko gre za obrambo skupnih narodnih interesov. V skupno politično povezavo z njimi pa ne moremo in ne smemo, ker bi sicer izgubili pravico se imenovati katoliški in demokratski Slovenci.

Kot taki se borimo že deset let in zadnje volitve so pokazale, da ne brez uspeha. Zato smemo upati, da

bo naše delo imelo vedno večji uspeh še naprej. Zavest, da smo še samo mi tu v zamejstvu, ki se lahko svobodno borimo za božje in demokratske vrednote poleg narodnih, nam mora vlivati poguma in zanos, kajti tudi bratje v zasužnjeni domovini gledajo na nas z veseljem, ker vidijo, da se ne udamo. Vrh tega smo še globoko prepričani, da samo izrazita in načelna zvestoba krščanskim vrednotam tudi v političnem življenju je naši narodni manjšini tudi v resnično narodno korist. Vsako kompromisarstvo v naših načelih z brezbožnim in dikatorskim komunizmom bi bilo naši manjšini samo v še večjo narodno škodo. Tega prepričanja smo vedno bili in smo tudi danes. Zato smo odklonili povezavo z novolistarji pri zadnjih volitvah in jo bomo tudi v bodoče. »Novi listi« pa znova pozivamo, naj rajši spreobrača komuniste k demokratskim idealom, kakor pa da bi naše ljudi vabil v komunistični tabor.

Kitajska mešetari

Čuenlaj pomaga Moskvi

V »Katoliškem glasu« smo že večkrat poročali o veliki krizi, v katero je zabredel svetovni komunizem zlasti po dogodkih na Poljskem in Madžarskem. Vse je začelo iti po zlu in rdeči prvak so v velikih skrbih za svojo potaplajočo se barko. Hitro so staknili glave, kako bi jo reševali. Kremlju je prišlo na pomoč Peking. Kitajski komunisti so se najprej pridružili Moskvi pri obsodbi škodljivega Titovega krivoverstva o možnosti raznih poti v socializem, nato pa se je sam Čuenlaj napotil v Evropo, da obišče Moskvo, Varšavo in Budimpešto. Ko je prišel v Moskvo, je najprej priznal Moskvi vodilno vlogo pri vodstvu komunističnega nauka ter politike komunističnih držav ter je obsodil krivo vero, ki jo učijo Tito, Gomulka in nekateri drugi. Kremeljski prvak so se globoko oddahnili, ker je spočetka kazalo, da bodo Kitajci podprli nazor o raznih poteh v socializem, kar je danes vse obsodbe vredno krivoverstvo, dasi je Hruščev pred kratkim časom podpisal s Titom skupno izjavo, ki izjavlja, da je ta nauk pravilen. Toda sprčo nevarnosti za komunizem, ki je začel razpadati, sta se Moskva in Peking vrnila k stalinizmu in edino zveličavni rdeči veri, ki jo oznanja samo Kremelj.

Pritisk na Poljsko

Največji trn v peti zagovornikov novega stalinizma je Poljska. Tam je Gomulka prišel na oblast z obljubo, da bo odpravil stalinizem in uveljavil lastno poljsko politiko brez moskovskega varuštva. Zdaj vsi pravoverni komunisti pritiskajo na Gomulko, da bi zlepa ali zgrda opravil kesanje in se podal na skupno pot v interesu »socialistične solidarnosti«, ki da je sicer v nevarnosti. V Varšavo je odšel tudi Čuenlaj, ki se je prej za ta obisk dobro pripravil. Celo skrahiranega Kadarja so poklicali v Moskvo, da bi Čuenlaju kaj »svetovali« glede Poljske. Čuenlaj je Gomulki že ob prihodu povedal, zakaj ga je prišel obiskat, ta pa mu je odgovoril, da Poljska »gradi socializem na osnovah leninizma«. V njegovem odgovoru je opaziti ost proti stalinizmu. Javnosti niso sporočili, kaj so pozneje obravnavali med štirimi očmi. Pač pa se je Čuenlaj nekajkrat pojavil na shodih in Poljake opozarjal, naj v lastnem interesu voli-

Eden odstopil, Mac Millan novi predsednik vlade

Sir Anthony Eden, čigar ime smo več kot 20 let srečavali na prvih straneh v svetovnem časopisju, ni več predsednik vlade in ne poslanec v britanskem parlamentu. Mož, ki je toliko časa odločilno vplival na svetovno politiko, se je popolnoma umaknil iz političnega življenja. Katoličani se še dobro spominjamo, da je bil zlasti v letih med prvo in drugo svetovno vojno kot predstavnik proustičarske lože oster nasprotnik katoliških sil v mednarodni politiki. Toda časi so se spremenili in z njimi tudi Eden. Zdi se, da imajo skoro prav tisti, ki pravijo, da je Edena vrgel Nasser, to se pravi ponesrečen vojaški nastop pro-

ti Nasserju. Eden se je vračunal, ker ni pravilno predvideval, kaj bodo naredili Amerikanci in Sovjeti. Če bi ga ti ne bili izpodnesli, bi ga danes Angleži slavili kot svojega največjega politika. Angleži so tudi nezadovoljni s sedanjim gospodarskim stanjem, toda zaradi tega bi Eden še lahko ostal na krmilu. Razumljivo je, da je vse to strle tudi njegovo zdravje. Edenov odhod je simboličen tudi zato, ker pomeni z njim vred zatoni stare britanske slave in moči, to je konec Anglije kot velesile prvega reda. Opomogla si bo le, če se bo tesno naslonila na združeno Evropo.

Težave Mac Millanove vlade

Težavno Edenovo dediščino je kraljica Elizabeta zaupala dosedanjemu finančnemu ministru Haroldu Mac Millanu. Vsi so pričakovali, da bo imenovala konservativnega prvaka Butlerja, toda Churchill in lord Salisbury sta ji svetovala Mac Millana. Po njuni sodbi je edino Mac Millan sposoben združiti skregane konservativce, preprečiti inflacijo, najti zdravilo za gospodarske posledice suše krize in vrniti nekdanji prisrčni značaj ameriško-britanskemu zavezništvu. Zunanjepolitične, notranjepolitične in gospodarske težave bodo zanj trd oreh in šele bodočnost bo pokazala, če jim bo kos. Laburisti mu že nagajajo in zahtevajo razpis novih volitev. Amerikanci so ga ugodno sprejeli, ker je Eisenhowerjev osebni prijatelj. Evropa vidi v njem prijatelja tesnejšega sodelovanja med Evropo in Anglijo, arabski svet pa kaže razočaranje, ker je spet imenoval za zunanjega ministra Selwyna Lloyda, ki je bil navdušen zagovornik britanskega nastopa proti Egiptu.

Zopet kri na Madžarskem

Na Madžarskem je spet tekla kri. Kadarjeva policija je v zaščiti sovjetskih tankov streljala na delavce podjetij Csepel, ki so se uprli vladni, ker je ukazala množične odpuste, se začela vmešavati v delavske svete in obnovila zasovraženo tajno politično policijo. Budimpeštanskim tovarišem so se pridružili tudi delavci s podoželja in Kadar je nastopil proti njim z največjim terorjem. Prepovedal je vsa zborovanja, obnovil nagla sodišča in uvedel smrtno kazen celo za nagovarjanje k stavki. Po poročilih očividcev je bilo pri spopadih med delavstvom in policijo veliko mrtvih in ranjenih, mnogo pa so jih obsodili na smrt nagla sodišča. Toda madžarski delavci se kljub temu ne vdajo. Nad 20 delavskih svetov je odstopilo, člani glavnega delavskega sveta v Budimpešti pa so proglasili splošno stavko in se skrili, ker bi jih sicer komunisti pobili. Tudi ta odpor bo s sovjetsko pomočjo strl, a madžarsko delavstvo je vnovič pokazalo, da odklanja nečloveški komunizem in terja svobodo. Ne zahteva povratka v stare Horthyjeve čase, pač pa odhod Sovjetov, narodno svobodo in takšno vladno, kot si jo bo ljudstvo samo izvolilo.

Nemiri med Jemenom in Adenom

Sovjetski in pretirani arabski nacionalistični krogi iz Egipta in Sirije hujskajo Arabce v Jemenu, da napadajo Angleže v Adenskem protektoratu. S tem so dosegli, da na Srednjem Vzhodu ni miru, ker pač Moskva in njeni prijatelji ne morejo dopustiti, da bi se položaj na Srednjem Vzhodu pomiril.

ako bo kongres odobril predsedniško politiko. Združene države nудile vojaško pomoč vsaki državi na Srednjem Vzhodu, ako bi jo posredno ali neposredno napadla kakšna komunistična sila in bo napadeno država zaprosila za pomoč. Eisenhower je tudi prosil kongres.

Molimo za naš rod

naj odobri več sto milijonov dolarjev za gospodarsko pomoč državam na Srednjem Vzhodu. Zahodne države so to izjavo ugodno sprejele. Sovjetska zveza pa jo napada, kar je razumljivo, saj je naperjena proti komunističnemu prodiranju na Srednji Vzhod. Poleg arabskih članic bagdadske pogodbe se je doslej odločno izrekel za Eisenhowerjev načrt Libanon. Nekatere druge arabske države oklevajo, ker so pod pritiskom sovjetske in skrajno nacionalistične propagande. Tudi Nasser je jezen, ker bi v smislu Eisenhowerjeve doktrine ne bil voditelj Srednjega Vzhoda več on, temveč Združene države.

Mollet in Alžir

Predsednik francoske vlade Mollet je ponudil Alžircem široko avtonomijo, a v okviru francoske države. Predlagal je prenehanje bojev med alžirskimi nacionalisti in Francozi, nakar bi začeli izvajati reforme, ki so jih pripravili Francozi za Alžir. Zdi se, da so Alžirci to ponudbo odklonili in postrlili boj proti Francozom.

Kriza ital. komunistov

Tudi italijansko komunistično partijo je zajela globoka kriza. Togliatti je izključil komunističnega senatorja Realeja, ker mu je očital, da ne skrbi za koristi italijanskega delavstva, ampak le za politične koristi Moskve. Iz protesta so izstopili iz partije nekateri vseučiliški profesorji in umetniki in sledila jim je cela vrsta drugih, manj znanih komunistov. Večina pa izraza svoje nezadovoljstvo s tem, da ne obnovi izkaznice za letošnje leto. Togliattijeva moč pada, ljudem se odpirajo oči tudi v Italiji.

Volitve v Parizu

V enem izmed pariških okrožij so se vršile volitve, da nadomestijo nekega umrlega senatorja. Komunisti in radikalci so zelo nazadovali. V tem okrožju je padlo število komun. glasov od 2. 1. 1956 do danes od 120.325 na 62.293. Prav tako so padli Mendes-France-ovi radikalci od 80.245 glasov na 20.106. Parižani so dali glasove raje zmernim strankam.

Slovenska javnost

Tržaške, Goriške in Beneške Slovenije
v protestu proti krvoločnemu šolskemu zakonu

V ponedeljek so se zbrali v Trstu zastopniki vseh političnih skupin, šolskih sindikatov in osrednjih kulturnih organizacij Slovencev pod Italijo. Proučili so krivični šolski zakonski osnutek, ki naj uzakoni slovenske šole na Goriškem in Tržaškem. Po temeljitem pregledu najbolj perečih točk zakonskega osnutka, so navzoči sklenili, da ponovno protestirajo proti grobemu kršenju načel deklaracije človeških pravic.

italijanske ustave, še posebej zagajenih v Londonskem sporazumu.

Navzoči so svoje proteste strnili v protestno resolucijo, ki bo prihodnji objavljena. Ugotovili so nadalje, da slovenska manjšina v videmski pokrajini še ne uživa vseh onih zagotovitev, katere jamči republiška ustava. Zato zahtevajo tudi za krčne brate v Benečiji in Kanalski dolini izpolnjevanje državne ustave po duhu in črki.

NAŠ TEDEN V CERKVI

20. 1. nedelja, 2. po Razgl.

21. 1. ponedeljek: sv. Neža, dev. m.

22. 1. torek: sv. Vincencij, m.

23. 1. sredo: Zaroška Marije Device

24. 1. četrtek: sv. Timotej, šk. m.

25. 1. petek: Spreobrnjenje sv. Pavla

26. 1. sobota: sv. Polikarp, šk. m.

*

SV. TIMOTEJ, rojen v Mali Aziji, je kot dvajsetletni mladenič poslušal pridige apostola Pavla. Spreobrnjen se je in spremil apostola na njegovih potih. Pavel ga je posvetil za škofa v mestu Efezu.

Po značaju je bil čustven, nesebičen, mo-

der in goreč v oznanjevanju evangelija. Po miselnosti je bil Pavlu zelo sličen. Pavla je ljubil prav po sinovski in mu je bil v veliko tolažbo in oporo.

Ohranjena sta nam dva lista, ki jih je apostol pisal škofu Timoteju. Odlomke iz obeh pism slišite večkrat v cerkvi ob nedeljah.

Kakor nekdanj, tako je tudi sedaj potreben duhovski naraščaj. Mnoge mladeniče, ki imajo poklic, pa zmoti vabljeni svet, posvetno življenje.

Molimo za duhovski naraščaj, posebno, da bi mladi fantje vztrajali v prizadevanju za duhovski poklic.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je bila svatba v Kani galilejski in Jezusova mati je bila tam. Povabljen je bil na svatbo tudi Jezus in njegovi učenci. In ko je vino pošlo, reče Jezusu njegova mati: Vina nimajo. — Jezus ji pravi: Kaj je meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla. — Njegova mati reče strežnikom: Kar koli vam poreče, storite. — Stalo pa je tam po šegi judovskega očiščenja šest kamnitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere; Jezus jim reče: Napolnite vrče z vodo. — In napolnili so jih do vrha. Nato jim reče Jezus: Zajemite zdaj in nesite starešini. — In nesli so. Ko je pa starešina pokusil vodo, ki je postala vino, in videl, od kod je — strežniki pa, ki so bili vodo zajeli, so vedeli — pokliče starešina ženina in mu reče: Vsak človek daje najprej dobro vino in, ko se napijejo, tedaj slabše. Ti pa si dobro vino do zdaj prihranil. — Tako je v Kani galilejski storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo — in njegovi učenci so verovali vanj.

*

Današnji evangelijski odlomek je ne le nazorno poročilo o prvem čudežu, ki ga je storil Zveličar s tem, da je v Kani Galilejski spremenil navadno vodo v izvrstno vino, marveč nam nudi tudi duhovno korist.

Predvsem potrjuje našo vero v Jezusovo in Marijino moč. Eden in drugi sta kratkoma vsemogočna: Jezus s svojo božjo močjo, Marija pa s svojim materinskim vplivom in s svojo učinkovito prošnjo. Mariji-

ne prošnje so vse uslišane. Ena sama njena beseda zaleže več kot tisoč naših.

Evangelij pravi nadalje o Marijini skrbi za človeške potrebe in pravične želje. Svatba brez vina je pretirano skromna. Razumljivo torej, da se Marija v Kani potegne zanj. Na drugi strani pokaže tudi Zveličar svoje globoko občutljivo razumevanje za človeške želje. Znamenje, da razume ljudi in da z njimi čuti. Tako razodene tudi svojo veliko dobroto in svoje sočutno usmiljenje. Za pomoči potrebne ljudi ni dovolj, da je kdo vsemogočen; s tem še ni pomagano. Treba je, da je poleg vsemogočnosti še dober in usmiljen, priazen in ljubezniv, tako da je pripravljen pomagati in da dejansko priskoči na pomoč. Zveličarju nobena teh lastnosti ne manjka. On je vsemogočen, nadčloveško dober, usmiljen, sočuten, priazen in ljubezniv. Posebno svoji Materi Mariji nobene prošnje ne odreče.

Vsako človeško življenje, zlasti pri nas katoličanih, hrani mnogo dokazov o veliki Jezusovi dobroti do nas. Vsak dan znova prejemo nove darove iz Njegovih rok: naravne in nadnaravne, potrebne in koristne.

Ker pa je križev nemalo in potreb veliko, je zelo pametno, da se vedno znova zatekamo k Jezusu in Mariji. Jezus je naš Bog, najboljši pomočnik in največji dobrotnik. Marija pa naša dobra Mati, trajna priprošnica in zvesta pomočnica. Ljubimo ju in kličimo na pomoč! In vršimo Jezusovo voljo, ravnamo se po Njegovih besedah in naukih, da nam bo dobro na tem in na drugem svetu!

Iz življenja Cerkve

800-LETNICA BOŽJE POTI MARIA ZELL

Avstrijski katoličani bodo maja začeli s proslavami za 800-letnico znanega Marijinega romarskega svetišča Maria Zell. Ustanovili so ga benediktinci leta 1157. Proslave se bodo zaključile 15. septembra. V tem času bodo tudi razni kongresi.

Maria Zell bo tudi cilj letošnjega skupnega romanja iz Trsta in Gorice. Vršilo se bo koncem julija.

USTANOVITELJ »MARIJINE LEGIJE« ODLIKOVAN

Univerza v Daytonu v Združenih državah je podelila zlato medaljo Ireu Franku Duff-u, ki je ustanovil Marijino legijo in se vedno vodi njen mednarodni urad. Legija je zlasti v misijonskih deželah misijonarjem ogromno pomagala. Kitajski komunisti so njene člane silno preganjali. Mnogo članov te organizacije je v zaporih, nekaj jih je bilo tudi obsojenih na smrt.

PAVILJON »CIVITAS DEI«

Leta 1958 bo v Bruslju svetovna razstava, ki se je bo udeležila tudi sveta stolica s posebnim paviljonom. Belgijski apostolski nuncij msgr. Forni je blagoslovil temeljni kamen novega paviljona, v katerem bo prikazano katoliško življenje in delo katoliške Cerkve.

KATOLISKI TISK NA ANGLESKEM

V Angliji je 4 milijone vernikov, a le 10 odstotkov se zanima za katoliški tisk. Ki zahaja v družine v 400.000 izvodih. Po mnenju nadškofa v Liverpoolu je to malo, a ne tako kakor se zdi na prvi pogled. Pri taki nakladi pride namreč katoliški časopis skoraj v vsako družino. Če bi v Italiji prišlo do veljave tako razmerje, bi morali tiskati 40 milijonov izvodov. In pri nas, kjer smo skoraj vsi katoličani!

NOVI POLJSKI ŠKOFEJ

V zadnjem času je bilo na Poljskem posvečenih pet novih škofov. Eden je postavljen za pomožnega škofa za mesto in škofijo Gdansk; štirje pa so dani v pomoč kardinalu Wyszyńskemu in bodo kot generalni vikarji upravljali zapadne škofije poljske republike.

NAVODILA AVSTRIJSKIH ŠKOFOV ZA VZGOJO MLADINE

Letna konferenca avstrijskih škofov je pod predsedstvom dunajskega nadškofa Koeniga določila smernice za delo med katoliško mladino. Postavili so štiri cilje: splošna, temeljna verska duhovnost; vzgoja posameznih mladeničev, zlasti ko zapuščajo šolo in stopajo v delovno okolje; organizirano delo na vseh področjih mladinskega življenja; apostolat med mladino, ki je oddaljena od Cerkve.

Smernice zadevajo bistvo mladinskega vprašanja. Po teh smernicah bi moralo biti tudi pri nas uravnano vse delo med mladino.

GUVERNER V MADRASU KATOLICAN

Po reorganizaciji indijskih držav, ki je bila izvedena prvega novembra, so bili skoraj v vseh 14 provincah imenovani novi guvernerji. Za guvernerja Madrasa je bil imenovan A. J. John, bivši minister, ki je vnet katolican in znan po svoji nepristranosti.

ZAUPANJE V KATOL. MISIJONARJE

Občinski svet mesta Kami Sawa, ki leži severno od Tokija, je ponudil vodstvo doma za onemogle in starčke kanadskim redovnikom redemptoristom. Ponudba je tem bolj pomembna, ker so župan in vsi člani občinskega sveta pogani.

Marijino češčenje na Madžarskem

Prvi ogrski kralj sveti Stefan (969-1038) je na smrtni postelji posvetil deželo nebeški Kraljici in jo postavil za dedinjo svojega prestola. Od takrat imenujejo Madžari svojo deželo »Regnum Marianum«, kraljestvo Marijino, in Mater božjo »Našo visoko Gospo«, kar naj pomeni našo kraljico, ker ji dežela pripada po oporoki.

Tako jo imenuje ne samo ljudstvo, temveč je bila v teku stoletij večkrat tako imenovana v državnih listinah: posebno v listinah kralja svetega Ladislava in njegovih naslednikov iz rodbine Arpadov ter za časa katoliške reformacije do najnovejših dobo. Tudi denar in ščite so krasile Marijine podobe: Patrona Hungariae ali Regina Hungariae.

Kralj Stefan je bil sezidal v Szekesfehervaru krasno Marijino cerkev kot narodno svetišče in je ukazal, naj se kralj in stanovniki zberejo vsako leto ob prazniku Marijinega Vnebovzetaja na tem kraju, da se posvetujejo o deželnih zadevah.

Na nesheto krajih so se častile milostne Marijine podobe. Na svetovno znani božji poti Maria Zell je madžarski kralj Ludvik Veliki sezidal cerkev in ji daroval milostno podobo v zahvalo za zmago nad Turki leta 1526.

Opoldansko zvonjenje zdrave Marije je določil papež Kalist III. v spomin zmage nad Turki pri Beogradu leta 1456 pod vodstvom Ivana Hunjadija.

Praznik Brezmadežne se praznuje na Madžarskem od leta 1201.

Marijino češčenje je globoko zasidrano v ljudstvu. Dva meseca imenujejo po Ma-

riji: januar mesec Visoke Gospe, avgust mesec Device.

Najstarejše madžarsko slovstvo ima pesmi, pridige in razprave v čast Matere božje. Prvo mesto zavzemajo spili svetega Gerarda. V slovstvu baročne dobe, ki sovpada s katoliškim prerodom, je bila slavljena kot najvišji ideal in vzor ženstva.

Duhovni vodja katoliške reformacije kardinal Peter Pazmany, rojen protestant, poznejši konvertit, je bil zelo slaven govornik. Imenoval je Marijo »zatočišče žalostnih« in je sestavil Njeje v čast litanije, v katerih jo imenuje: cerkev božja, bivališče Svetega Duha, mater živih, mater ljubezni in upanja, drevo življenja, ponos Jeruzalema, ogledalo brez madeža, lilijo med trnjem, lepo kot luna, blestečo kot sonce, skrbno negovani vrt itd. Ti nazivi živijo še danes med ljudstvom. Zložil je tudi himno o največji lepoti Marijini »O gloriosa, o speciosa« in jo posvetil madžarskemu semenišču na Dunaju, kjer jo še sedaj ob sobotah pojejo.

Mnogo je romarskih svetišč, kamor hodijo stotisoči, tako na pr. Mariabesnyő, Máriapocs, Máriaremete, Andocs in drugi. Romanja se vršijo skoro vsak mesec, udeleženci uživajo samo nekaj kruha in vode in tisoči prejmejo sveto obhajilo; zanimivo je, da se tam rožni venec poje.

Na Madžarskem je zelo razširjena v zadnjih časih Marijina podobica z opozorilom: »Kraljica sveta kliče: Pridite vsi in zadoščite Bogu za žalitve.«

V Marijo stavijo tudi sedaj Madžari svoje največje upanje, da jih bo rešila dvojne diktature, brezboštva in Sovjetov.

Zavod Šolskih sester v Trstu

Zavod Šolskih sester na prijaznem gričku v Tomaju na Krasu je bil svoj čas dobro znan na Tržaškem, Goriškem, Vipavskem, Tolminskem, v Istri vse do Pulja in deloma celo po Furlaniji, saj je iz vseh teh krajev sprejemal v vzgojo deklice in mladenke. Ko je bila leta 1908 otvorjena v zavodu poleg osnovne še gospodinjstva šola, je celo začelo zmanjковati prostorov, da je bilo potrebno za dozdajavo pridobiti novih. V letu 1947 je bilo v zavodu skoro sto gojenk, ki so obiskovale zavodske šole: osnovno, gospodinjstvo in strokovno.

Povojne razmere so prisilile redovnice, da so zapustile tomajski zavod in prijazni Tabor ter si poiskale zavetišča deloma v Gorici, kjer so obnovile nekdanje sirotišče sv. Družine in sprejele gospodinjstvo v dijaškem zavodu Alojzijevešča; deloma na Tržaškem ozemlju, kjer so pridobile otroški vrtec v Dolini in v Borštu.

Provinciji pa je manjkalo primerno središče, ki naj bi nudilo predvsem možnost za pridobivanje redovnega naraščaja. Po trudopolnem iskanju se je redovnicam končno posrečilo, pridobiti si primerno zemljišče z malo vilo. S tem je bil storjen prvi korak.

V letu 1952 je božja Previdnost po skoro čudoviti poti poskrbela, da je dobila Kongregacija od »Assistenza Sociale« — po posredovanju preč. msgr. Jožefa Hametta in njegovega naslednika preč. g. Alfreda Bottizerja — precejšen znesek na svobodno razpolaganje. To je dalo vodstvu provincije pobudo, da je začelo misliti na nov dekliški konvikt.

Gospod inženir Milan Sosič je izdelal primeren načrt ter velikodušno prevzel zidanje, ki mu nikakor ni obetalo sijajnih zaslužkov. Delo je trajalo približno dve leti. Zavod je bil dovršen v juniju 1956. Danes stanujejo v njem gojenke, ki obiskujejo mestne osnovne in srednje šole. Njih število je razmeroma nizko. Želeli bi bilo, da bi se jih oglasilo čim več, da bi mogel zavod razširiti svoje blagodejno vzgojno delo na čim širše plasti naroda. Upamo, da nam bo to omogočeno, ko bo imel zavod na razpolago gnetnih sredstev za opremo prostorov, namenjenih za gospodinjstvo tečajne, ki jih dosedaj prav zaradi pomanjkanja sredstev še ni bilo mogoče začeti.

Ob tej priliki izrekamo najglobljo zahvalo prevz. gospodu škofu msgr. Antonu Santinu, ki je pri tržaškem visokem komisarju dr. Palamaru izposloval — poleg prvega prispevka — dosedaj še 2.000.000 lit. ter vedno blagohotno podpira naše delovanje.

Kar najiskreneje se zahvaljujemo tudi g. inženirju Milanu Sosiču, ki je z izrednim zanimanjem izdelal potrebni načrt ter z veliko nesebičnostjo poskrbel, da je bil izvršen točno, res dobro in solidno — v naše splošno zadovoljstvo.

Pri delu mu je verno stal ob strani sodrug. tvrde gospod Jožef Podobnik, trgo-

vec na Opčinah, ki je našel način, kako začeto delo, ki mu je grozil zastoj zaradi pomanjkanja sredstev, končno le dovršiti. Seveda je bilo treba zateči se k posojilu, ki še vedno težko tlači zavod. Vendar ne bomo izgubili zaupanja v sveto božjo Previdnost, ki nam je dosedaj vedno pomagala, večkrat skoro na čudežen način.

Pa še na naše vrle zidarje ne smemo pozabiti, zlasti na g. Andreja, po domače Drejeta iz Trebe, ki je z izredno skrbnostjo in vestnostjo pazil, da je delo napredovalo solidno in trdno.

Končno izrekamo veliko zahvalo raznim tiskarnam: električarjem Malalan, Ruzziér N. & del Fabbro za centralno kurjavo, Sosiču za kovaška dela, dr. Remigiju Bracci za podove in plastiko ter vsem ostalim, ki so količkaj sodelovali in pripomogli, da je stavba tako dobro uspela. Vseh se bomo hvaležno spominjale.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

ŠKOF ROŽMAN V ARGENTINI

Poročali smo že, da je škof Rožman odšel na obisk v Argentino. Sedaj smo dobili prva poročila o poteku njegovega obiska. Tako pravi pismo:

»Spet imamo med nami prevz. msgr. Rožmana, našega ljubljene škofa. Marsikako dejanje, ki pravi o slovenski neutrudni volji do narodne ohranitve, se odigrava v navzočnosti našega velikega in ljubljene vodnika.

Najprej SKUPNI SLOVENSKI DOM. Pred 8 leti smo vzeli v najem tisto, da smo rešili najtežji primerom stanovanjski problem. Hiša nam je bila že od kraja ponudena v prodajo. Slednjic je prišlo do tega, da se je kupčija sklenila. Izkazalo se je, da je bila prava božja previdnost, da je bilo kam iti, ko smo morali zapustiti središče v Martinec. Prvo pomembno dejanje je bil blagoslov novih prostorov za centralno pisarno, kjer je sedaj tudi kapela in mala dvorana.

Drugo dejanje v tej vrsti je bil obisk v San Justo, kjer je zbranih okrog 500 naših družin. Tudi tu je bil malo pred škofovim prihodom blagoslovljen krajevni Slovenski dom, katerega je te dni škof obiskal.

Tretje slovensko središče, ki je začelo postajati vsak dan pomembnejše, pa je v Lanusu. V juliju je bila pokrita dvorana. Prav tedaj so bile odstranjene vse ovire, ki so se stavile na pot slov. lazaristom, ki so že eno leto pripravljali pot v slovensko vas. Septembra, na mladinski prireditvi, je že bilo javljeno, da je vse v redu in da bo lahko za Božje polnočnice že v novi dvorani, oziroma kapeli. Kajti namen je bil poleg dvorane zgraditi tudi kapelo. Napoved se je uresničila, ker so se naši ljudje z vso vnemo vrgli na delo. Tako

je bila polnočnica že v slovenski vasi, dva dni prej pa so se tam naselili lazaristi v najeti hiši. V teku tega leta bi morala stati že cerkev in samostan. Za dan 20. jan. pa imamo napovedano blagoslovitev slovenske dvorane, ki bo do tedaj ometana in poslikana. Leti dan se bo vršila tudi sv. birma za slovenske otroke iz Lanusa in okolice.

Fara sv. Jožefa pa žaluje za odhodom Slovencev, kateri so postali bistveni del farce, kajti poleg slovenske maše je bilo vedno precej rojakov tudi pri drugih mašah. Nastala je tako znatna praznina. Upanje je, da bodo to praznino napolnili Italijani, ki imajo sedaj mesto naših rojakov.

JUBILEJ IZSELJENSKEGA DUHOVNIKA

Precej dolga doba je 30 let, a za nas tako kratka, vse prekratka. Trideset let je, odkar smo v naši sredi med slovenskimi izseljenci v Franciji pozdravili k nam iz domovine došlega dušnega pastirja č. g. Valentina Zupančiča. V teh 30 letih smo mi izseljenci prav v dno duše spoznali našega blagega in nadvse dobrega očeta sedaj msgr. Valentina Zupančiča. Zato si štejemo v dolžnost, da vsaj v kratkih vrsticah spomnim na Vaše nadvse požrtvovalno delo ter očetovsko ljubezen do nas vseh, prečastiti monsignor.

Ko se bliža mesec februar, naj Vam bo kot vsa leta do sedaj dobrodošla pesmica:

Bog živi nam rojaka,
vzor moža in poštenjaka!
Bog Vas živi mnogo dni!
Dobri kot do zdaj bodimo vsi.
Bog Vas živi, nam predragi,
in ohrani družbi blagi!»

Nazdravil sem: »Vzor moža in poštenjaka«. Ali imate, dragi rojaki, še kje na svetu tako blagega in dobrega dušnega pastirja? Če ga imate, bodite mu hvaležni in ljubite ga. Vam, preč. monsignor, naj bo Vaše nesebično delo kronano z našo hvaležnostjo in ljubeznijo. Ljubi Bog naj Vam ga vse poplača. Naše želje pa so, da bi še dolgo let preživeli med nami v polnem zdravju in moči, v sredi hvaležnih rojakov.

To Vam izrekamo vsi vdani izseljenci v Franciji.

Rudolf Kolenc, Francija

NADSKOFIJA NEW YORK

Nadškofija šteje 393 župnij, 2357 svetnih duhovnikov, 1035 redovnikov, nad 8000 redovnic in 100 katoliških šol. Katoliške organizacije so si za tekoče leto postavile kot nalogo delo za duhovniške poklice.

Izredni praznik cerkvene edinosti

v Gorici in Trstu v ned. 20. januarja

Z dovoljenjem obeh škofov in po prizadevanju goriške in tržaške Duhovske zveze bomo letos doživeli izredni praznik med osmino za cerkveno edinost in to bo to nedeljo 20. januarja. V Gorici in Trstu se bo vršila slovesna služba božja v vzhodnem bizantinskem obredu v staroslovanskem jeziku. V Gorici zjutraj ob devetih na Travniku, v Trstu pa popoldne ob štirih na Montuzzi. V Gorici je v isti cerkvi in ob isti uri redno vsako nedeljo sveta maša za naše vernike, zato za vse skupaj ni posebnih skrbi in težav. V Trstu pa je vse izredno, zato je treba javnosti več sporočiti:

Zberemo se v cerkvi na Montuzzi ob 3.45 in molimo najprej sveti rožni venec za zedinjenje z vzhodnimi brati. Ob štirih se začne slovesna služba božja v vzhodnem obredu. Vršila jo bosta gospoda Junežič in Krajnik. Med sv. mašo bodo prepevali v staroslovanskem jeziku združeni peveci iz raznih krajev. Verniki morejo iti k svetemu obhajilu pod navadnimi pogoji: sveto obhajilo bodo prejeli pod obema podoboma. Na koncu izredno slikovite in za vse nas nove službe božje bomo vsi navzoči prejeli navadni blagoslovljen kruh in za spomin pri darovanju krasno podobico ruske Matere božje.

Ob 5.30 bo v Marijinem domu slavnostna prireditev. Poslušali bomo staroslovanske cerkvene pesmi, govor o Fatimi in Rusiji in ob živi besedi gledali v skioptičnih slikah vero in ljubezen do nebeske Kraljice med sedanjimi slovanskimi narodi. — Vsem udeležencem priporočamo zbornik Kraljestvo božje; to je knjižica na 109 straneh za 150 lit. — Tržaški zavedni katoličani, to nedeljo navidenje na izrednem prazniku, ki se vrši ob vsakej vremenu.

Duhovska zveza

Naš ponos in naša skrb

V nedeljo 27. t. m. bo po vsem Primorskem nedelja za naš katoliški tisk. Zavedni katoličani dobro vedo, da je za nas Primorci katoliški tisk zelo važna stvar, saj je z njim povezana zvestoba našega ljudstva veri in Cerkev. Da v teh časih zvestoba veri in Cerkev, ker nihče ne more biti veren katoličan, če ne posluša in uboga Cerkev, ki jo je Kristus postavil, da nadaljuje njegovo delo in deli ljudem vseh časov sadove odrešitja. Slab tisk, pa naj se med ljudi zmote ali pa utrjuje pot pokvarjenosti, utvarja Cerkev sovražno vzdušje. To vzdušje pa ohlaja v srečih ljubezen do Cerkev in zvestobo do nje, ter daje vero v Boga in z njo temelje vsakega pravega blagostanja.

Po drugi svetovni vojni je med našim ljudstvom postajalo oziroma vedno bolj veri sovražno. Vojni dogodki in vse kar je vojna s seboj prinesla je pustilo v naših ljudeh mnogo negotovosti. Veri in Cerkev sovražen tisk, poln narodnih gesel, je bil v teh razmerah edini oblikovalec javnega mnenja. Ničesar nismo imeli in tudi nismo smeli imeti, kar bi se odločno postavilo v bran in v boj za vero naših očetov: tako zastavilo pot prodirajočemu brezbožstvu. Duhovniki, ki nam je izročena skrb, da ohranjamo vero med primorskim ljudstvom, smo z veliko skrbjo gledali na vse, kar se je dogajalo med nami. In iz te skrbi za božjo čedo, da ne zaide na pot brezbožstva, da ostane zvesta Kristusovi Cerkev, je zrastle naš katoliški tisk, kateremu bo tudi posvečena zadnja nedelja in ves mesec januar.

Naš primorski katoliški tisk je skozi tri leta nosil naslov »Slovenski Primorci«. Pod tem naslovom je zbral ledino in si utrl pot. Na Tržaškem mu je pomagal verski list »Teden«. Nato pa sta se zlila v eno in nov list je dobil naslov »Katoliški glas«, da je jasno povedal vsem, da je to glasilo primorskih Slovencev, ki izpovedujejo krščanski svetovni nazor. Različna imena, a list je vedno isti. Pod enim ali drugim naslovom je bil in je katoliški list, zvest smernicam, ki jih daje Cerkev katoliškemu tisku in jih je zlasti ja no zapisal papež Pij XI. v okrožnici »Divini Redemptoris«.

Znova moramo poudariti, da naš list ni bil nikdar zamišljen le kot verski list, pač pa kot katoliški list, ki se bavi z vsemi vprašanji, ki pretresajo svet in naše ljudstvo, a vse v skladu s smernicami Cerkev.

Odkar imamo slovenski Primorci zopet svoj katoliški tisk, lahko s ponosom in veseljem gledamo na preteklost. V prvi vrsti se moramo seveda zahvaliti Gospodu Bogu za pomoč in blagoslov pri delu. Zahvaliti se moramo tudi sv. Cerkev, ki nas je v vzpodbudo podpirala po svojih predstavnikih. Pa zahvaliti se moramo tudi vsem poštenim sodelavcem in bralcem, ki so s toliko ljubeznijo spremljali naš katoliški tisk.

Koliko poguma in truda je bilo treba, koliko bojev in nasprotstev! Poguma je bilo treba, da je naš list sploh začel in vztrajal v takih razmerah, ko je bil vsak izdajalec, kdor ni trobil v rdeči rog. Količ truda, da je list lahko redno izhajal, čeprav je bil in je še navezan samo, in res samo, na svoje naročnike in dobrotnike. Ves ta trud pozna samo Bog in upa-

mo, da ga bo tudi vsem bogato poplačal, saj je bilo in je vse delo posvečeno utrditvi božjega kraljestva med nami. Količ nasprotstev je moral premagati od strani sovražnikov božjih in tudi nečestitih katoličanov, ki delajo in podirajo, ker bi radi služili dvema gospodoma. In tudi boriti se je moral za svoj obstoj, ker bi ga nasprotniki radi utopili v žlici vode prav zato, ker resnice v oči hode.

Po dobrih desetih letih lahko trdimo, da ima naš list veliko zaslug, da je naše primorsko ljudstvo po večini ostalo zvesto Bogu in Cerkev. Ni dolgo, odkar je naše uredništvo prejelo med drugim tudi sledeče vrstice, ki jih je zapisal dušni pastir iz zelo viharne duhovnije: »Katoliški list ima po desetih letih življenja veliko zaslug, da komunizem ni izpraznil naših cerkev.« Lepo priznanje našemu listu! Naš katoliški tisk je vedno hodil po sredi poti, ki nam jo kaže Cerkev. Vedno je učil to, kar uči Cerkev in pojasnjeval našim ljudem njen nauk, ker so bili njegovi uredniki živo prepričani, da je le to pravo, kar oznanja Cerkev in da so le te smernice resnične, ki jih ona daje.

Spet drugi duhovnik piše našemu uredništvu, da je naš list narodu veliko koristil, ker ga je ohvaroval brezbožstva, v katerega bi polagoma zašel, če bi ga jasno opredeljen katoliški tisk ne opozarjal na zmote, ki so se pod krinko ljubezni do naroda vrinjale med ljudstvo.

Naš katoliški list je torej ohranjal katoliško zavest med primorskim ljudstvom. A ne le med primorskim ljudstvom! Tudi v svet je nesel naš glas, saj kjer so slovenski ljudje, tja pride z našim listom tudi domača beseda, le od jedra naše domovine je izključena. In tja kamor pride obuja spomine na domačo zemljo in na dom, ki ga je marsikdo moral zapustiti, ker zanj ni bilo več mesta med rodinimi brati. Po vsem svetu nosi naš list

pozdrave rojakom od Tihega oceana ob zahodni obali Amerike tja do Avstralije, od Skotske do vroče Afrike, povsod jih doseže tudi naš list. In kako hvaležna pisma pošiljajo v zahvalo, da se tako oddolžijo listu, ki jih teden za tednom opozarja, naj nikar ne pozabijo vere in jezika svojih očetov.

Poslanstvo, ki ga je naš katoliški tisk vršil v preteklosti, mora še z večjim navdušenjem vršiti tudi v bodoče. Bog daj, da bi vsi tisti, ki hočejo biti katoličani, razumeli, da v roke in družine katoličanov spada le katoliški tisk. O, da bi razumeli in se zavedli, da je to katoličanova dolžnost. Katoličan ne sme izpovedovati svoje vere le v notranjosti svojih cerkev, pač pa mora pokazati svoje prepričanje tudi izven cerkev in to povsod. In eden najlepših dokazov katoliškega prepričanja je to, da katoliški tisk here in podpira.

Tudi tu velja za našega primorskega človeka: »Povej mi kaj bereš in ti povem kdo oziroma kaj si.« Bereš kar vse vprek, bereš veri sovražen časopis. V glavi boš imel zmedo, nič jasnega ne bo v njej. Ob veri sovražnem časopisu pa se nasrkaš zmotnih pojmov in tako koplješ grob svoji veri. Če pa bereš dober tisk, boš jasno gledal na vse pojave življenja in tvoje življenje bo polno krščanskega optimizma. Ne pozabi, da je tebi katoliški tisk to, kar je ladijskemu krmarju kompas. Dokler krmar sledi kompasu ne bo izgubil prave smeri in bo prišel varno v pristanišče. Katoliški tisk ima prav to nalogo, da naravna naše misli v pravo smer.

Naj bo torej sklep nedelje in meseca za naš tisk ta: V katoliško družino, katoliški tisk! Kot katoličani bomo tudi v bodoče brali naš tisk in ga tudi po svojih močeh kar najbolj podpirali! Le tako bomo gradili svojemu narodu boljšo bodočnost, ker bomo v njem gradili kraljestvo božje.

† Arhitekt Jože Plečnik velik kristjan in velik genij

Lansko leto mi je neki znanec pripovedoval naslednji dogodek: Ljudska oblast v Ljubljani je zopet, kot že tolikokrat, naložila težko globo ljubljanskemu pomožnemu škofu msgr. Vovku. Kaj je bilo vzrok novi globi, ne vem. Vsekakor zadeva se je v Ljubljani razvedela. Tedaj pride na ordinariat univerzitetni profesor Jože Plečnik. Starček 84 let prinese pisemsko ovojnico in jo izroči: »Naj bo za prevzvišenega, da bo mogel plačati globo.« V ovojnici je bila njegova mesečna plača univerzitetnega profesorja.

Tak je bil Jože Plečnik, ki so ga pokopali v Ljubljani dne 10. januarja. Velik genij, a morda še večji kristjan. Sedanje oblasti so se zavedale njegove veličine, zato so mu tudi priredili slovesen pogreb. Njegovo krsto so izpostavili v avli univerze, od nje so se poslovili mnogi Ljubljančani, univerza je popoldne imela žalno sejo, na kateri se je pokojnika spomnil dekan tehnične fakultete inž. Dušan Avsec. Pogrebne slovesnosti pa so se začele popoldne ob 3h na Zalah, ki jih je pokojni

Plečnik zamislil in zgradil. Uradno so se udeležili pogreba poleg rektorja univerze dr. Lavriča še Josip Vidmar, predsednik Slov. akad. znanosti in umetnosti, ter predsednik ljubljanske mestne občine dr. Dermastja. Predsednik slovenske vlade Kraigher je poslal sožalno pismo. Pri grobu so se od pokojnega mojstra poslovili Josip Vidmar, ki je poudaril, da se pri tem pogrebu poslavljamo od enega izmed velikih tvorcev naše kulture, saj je obvladal prostor in snov kot le veliki mojstri italijanske renesanse. V imenu univerze se je poslovil od pokojnika rektor prof. dr. Lavrič, ki se je zahvalil za njegovo 37-letno delo akademskega vzgojitelja mladega rodu slovenskih in jugoslovanskih tehnikov. Za njim so govorili še razni drugi. Pokopali so Jožeta Plečnika na ljubljanskem mestnem pokopališču.

Izven pokopališča so se pogrebne slovesnosti vršile v državnem tonu. Ob vходу na Zale pa je krsto sprejel škof Vovk s številno duhovščino. Škof je opravil žalne obrede ter se v lepem nagovoru

vsem mogočim podrobno razpravljata, celo o najmanjših, najnavadnejših stvareh, katerih človek navadno niti ne opazi. Čuditi se je, kako verno arhitekt Mirko Godina posluša to preprosto dekle, ki mu razlaga vse mogoče stvari, vsako najmanjšo pomembnost svojega domačega kraja, kako ga vodi in poučuje. Zato je glavna tema romana v opisovanju psiholoških razpoloženj. Lahko z veseljem gledamo na ta knjižni dar slovenskemu slovtstvu, čeprav bi bilo želeli, da bi naši pisatelji vzeli za svoj vzor pristnega, domačega človeka, kot je to poudaril naš kritik in pisatelj Fran Levstik, ko je dejal, naj bi Slovence videl Slovence v knjigi, kot vidi svoj obraz v ogledalu, da bi torej v knjigi res zaživel Slovence in ne kak tujec.

Jurij Kozjak v novogrščini

Ko je Jurčič pred 90 leti kot sedmošolec pisal svojo prvo daljšo povest Jurij Kozjak, gotovo ni slutil, da bo ravno ta tista, ki bo ponesla njegovo ime med tuje narode. In vendar je tako. Številnim prevodom v razne jezike, ki jih je oskrbel v glavnem Ferdinand Kolednik, je sledil sedaj prevod v novogrščino. Prevajatelj je A. Karavia, življenjepisne podatke je oskrbel F. Kolednik; dodan je tudi uvod, ki

spomni pokojnikovih zaslug za Cerkev.

Kdor se je količaj zanimal za slov. arhitekturo v zadnjem polstoletju, pozna Jožeta Plečnika in njegovo umetnost. Saj je ta mojster zarisal tako izrazite poteze arhitekture zadnjega polstoletja, da bodo ostale trajne in se ne bodo izbrisale.

Rodil se je pok. Jože Plečnik l. 1872 v družini ljubljanskega mizarja. Ze zgodaj je pokazal veliko veselje do risanja, hkrati je v očetovi delavnici dobil prve nauke v oblikovanju lesa. Nadarjeni fant je vzbudil pozornost in 14-letnega so s pomočjo podpore deželnega odbora poslali v Gradec na obrtno šolo, od tu ga je pot zanesla na Dunaj. Veliki mojster in reformator dunajske arhitekture Otto Wagner je spoznal talente nadarjenega fanta ter mu pomagal na dunajsko umetniško akademijo.

Kmalu je Plečnik postal eden njegovih najzobjih sodelavcev. Po njegovi smrti bi moral postati njegov naslednik na univerzi, a časi niso bili naklonjeni Slovanom v tedanji Avstriji. Zato je Plečnik odšel v Prago na tamkajšnjo univerzo. V Pragi se je tako uveljavil, da so mu po prvi svetovni vojni zaupali obnovev zgodovinskega gradu Hradčanov in pa zgraditev spomenika svobode.

Toda mojstra Plečnika je klicala domovina. Zato se je vrnil domov leta 1922 ter postal redni profesor Tehniške fakultete na novo ustanovljeni ljubljanski univerzi. S tem mu je bila dana priložnost, da je vzgojil na stotine in stotine mladih arhitektov, ki so ponesli njegove ideje po vsej domovini in tudi po vsej Jugoslaviji. Njegov ugled je bil tolik, da ga je pok. kralj Aleksander poklical v Beograd, da je tam zanj delal. Toda najbolj se je uveljavil Plečnik v Ljubljani. Slovenski prestolnici je dal njeno značilno lice ter ustvaril njene največje sodobne arhitektonske umetnine: Univerzitetno knjižnico, Zale, Tivoli, Tromostje, Križanke, Trnovo in še celo vrsto drugih manjših del. Plečnik se je uveljavil tudi v cerkveni umetnosti kot arhitekt in dekorater. Domovina ga je odlikovala tako, da je postal dosmrtni član Slov. akademije znanosti in umetnosti ter častni doktor ljubljanske univerze. Kot smo videli, je tudi izven domovine užival velik ugled. V svojih umetninah in v svojih učencih bo Jože Plečnik trajno živel med svojim narodom. Še bolj pa pri Bogu, kateremu je ostal zvest vse življenje.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

KAJ JE DOGMA?

Včasih so se svobodomislec raznih vrst zaganjali v katoliške dogme in so zahtevali vero brez dogem. Danes pa slišimo komuniste in njihove nasprotnike, ki trdijo, da nočejo dogem in da nočejo biti vezani na dogmatizem. Kaj je pravzaprav dogma?

*

Po katoliškem pojmovanju so dogme verske, od Boga razodete resnice. Katere so take resnice, pove Cerkev, ki ima, od Boga dano sposobnost in varstvo, da more te resnice tudi nezmotljivo učiti. Ko je Cerkev te resnice objavila kot razodete, ima vsak katoličan dolžnost, da jih sprejme. V nasprotjem slučaju ga Cerkev smatra za krivoverca. Zadnji primer verske resnice, ki jo je Cerkev proglasila za razodeto, je resnica ali dogma o Marijinem vnebovstetju.

Če pravimo, da mora katoličan dogmo sprejeti in vanjo verovati, ne trdimo (ka-

kor mnogi brez vsakega vzroka mislijo), da je treba dogme sprejeti brez kritične misle. Nekaterih verskih resnic res ne more človek ne sam odkriti in še manj popolnoma doumeti (n. pr. dogma o sveti Trojici). Dolžan je preučiti predvsem vse druge resnice (kakor na primer resnice o Bogu, Cerkev, božjem razodetju itd.), ki utemeljujejo njegovo verovanje. Nato pa se čimbolj poglobiti v spoznanje resnice same. Tako spoznavanje in raziskovanje znanstveno vodi in utemeljuje veda, ki ji pravimo dogmatika.

Kaj pa je pravzaprav verouk? Spoznavanje ter kritično utemeljevanje verskih resnic in verskih načel za življenje, ki naj človeku omogočijo dosego človeka vrednega cilja. Zato ne moremo v krščanstvu govoriti o kakem dogmatizmu, to je o sprejemanju resnic in načel, o katerih se nismo prepričali, ali so sploh sprejemljive ali ne.

Za komuniste pa da vzamemo en primer — je dogma smnenje, ki ga je treba sprejeti brez kritične misle. (Slovenski priročni leksikon). Po njihovem torej moraš tudi z glavo v zid, če ti ukažejo. Ker se oni sami obtožujejo, da so bili preveč dogmatični in vdati dogmatizmu, lahko vidimo, do kakšne vdanosti in slepe pokorščine se mora človek povzpeti, če hoče biti pravi komunist. To so nam pokazali dogodki posebno na Ogrskem, kjer bodo pomandrali tudi vse Ogre, samo da rešijo svoj sistem in svoje »dogme«, ki jih še noben nauk in nobena izkušnja nista utemeljila.

Iz povedanega je razvidno, kako pogrešno je, če izraz dogme rabimo za pojme, ki ne odgovarjajo katoliškim naukom.

— Lojze —

Resolucija SKK v Trstu

BRANIMO SLOVENSKO SOLO!

Mladi slovenski katoliški izobraženci v Trstu, združeni v Slovenskem kulturnem klubu, se pridružujejo vsem Slovincem na Tržaškem in Goriskem v zahtevi po pravični in demokratični zakonski ureditvi slovenskega šolstva na Goriskem in Tržaškem. Ne moremo verjeti, da bi mogli iziti v demokratični Italiji zakon, ki bi delil državljane v privilegirane in zapostavljene.

Prepričani smo, da bo zmagovala v katoliških državnikih Italije načelo katoliške univerzalnosti in demokratičnosti, ki vedno gradi mostove med narodi, nikoli pa jih ne podira. Samo v resnični demokraciji in v spoštovanju osnovnih človečanskih pravic bomo zgradili nov, boljši svet. Takim naporom bi hoteli posvetiti tudi mladi slovenski izobraženci na Tržaškem svoje delo in svoja življenja.

Ne verjamemo pa več besedam, ampak samo dejanjem. Tudi slovenska šola je eden izmed preizkusnih kamenov dobre volje in vprašanje zvestobe najvišjim načelom Združenih narodov.

Ne ubijte mladini vere v jutrišnji dan!

Slovenski kulturni klub
v Trstu

Sindikat slov. šolnikov

Pretekli teden se je v Gorici ustanovil sindikat slovenskih šolnikov, ki ima namen predvsem braniti pravice slovenskih šol in reševati vsa prečta vprašanja profesorjev in učiteljev.

Vila ob jezeru

»Vila ob jezeru« je knjiga, ki je izšla lani 1956 v Mariboru in je tam dobila tudi nagrado. Njen avtor je Tržačan Boris Pahor. Ta pisatelj je izšel iz generacije, ki je preživela svojo mladost med dvema vojnama, v času nestalnosti in nesloga.

Boris Pahor se je rodil l. 1913 v Trstu, kjer živi še zdaj. Njegovo življenje je zaradi obeh vojn bilo precej viharno, čemur se pa seveda ni čuditi, če pomislimo na razmere, ki so tedaj vladale. Med zadnjo svetovno vojno je bil kot vojak v Afriki, nato je bil deportiranec v Dachau in drugih taboriščih v Nemčiji. Ko so ga aprila 1945 končno osvobodili, je odšel v Francijo, nakar se je dve leti pozneje vrnil v Trst ter nato v Padovo, kjer je dokončal študij na univerzi z doktoratom iz filozofije. Eno leto za tem, l. 18, je izšla zbirka njegovih ertic »Moj tržaški naslov«, drugo delo je »Mesto v zalivu«, že objavljeno v reviji »Razgledje«, z naslovom »Prevratna jesen«. Poleg tega ima še precej drugih ertic iz tržaškega življenja; letos se obeta še nov roman. Njegova do sedaj najbolj posrečena knjiga je pa vsekakor roman »Vila ob jezeru«, ki ga je pisatelj sam nazval »kratek roman«, kar pa ne odgovarja povsem, kaj-

ti pri branju knjige vidimo, da je roman zelo razvit in poglobljen in je torej dejanje vse prej kot kratko. Seveda roman ni bogve kako obširen, ker je slog zelo strnjen in s tem tudi dejanje, kar bi težko našli pri katerem drugem romanu. Sicer pa pogledmo malo vsebino tega romana Vila ob jezeru. Dejanje je vzeto iz življenja ob Gardskem jezeru.

Arhitekt Mirko Godina pride po končani vojni iz kekega taborišča v kraj ob Gardskem jezeru, kjer je nekoč bival kot vojak. Samo par dni živi tukaj, a v tem času globoko prodre v življenje malega pristanišča ter se spozna z nekim dekletom, Lucijano, delavko v bližnji tovarni. Skupaj hodita na sprehode, skupaj si odkrivata nazore o življenju in Godina doživi s tem dekletom navidez vsakdanjo, v resnici pa popolnoma svojevrstno ljubezen, ki njemu povrne ljubezen do življenja, Lucijani pa razprši tajinstveni strah pred vilo ob jezeru, kjer je bil umorjen diktator Duce. Tako gledata oba zopet z vedrim pogledom na svet in na lastno mladost.

Ljubezen Mirka Godine, junaka romana, in Lucijane, gre kakor niti skozi celo zgodbo. Toda ta njuna ljubezen, če jo sploh moremo tako imenovati, je čisto svojevrstna. Čuditi se je, kako ta dva človeka o

ga je za francoski prevod leta 1937 napisal francoski akademik G. Goyau. Knjiga je izšla v Atenah. Letnice nima, a vse kaže, da je izšla lani, leta 1956.

Ker se na novogrščino spoznam še manj kot na starogrščino, ne morem presoditi vrednosti prevoda. Toda dejstvo je, da je Jurij Kozjak prodrl tudi med Grke. To je vsekakor lepo priznanje tej sedaj že ljudski slovenski povesti in njenemu avtorju. Zahvala pa gre tudi gr. Koledniku, ki je s svojimi prevodi v francoščino in angleščino zbudil zanimanje v najširši svetovni javnosti za to slovensko povest.

(r+r)

Nova knjiga

o Valentinu Staniču

Kot poroča »Slov. poročevalec«, je pri Planinski založbi v Ljubljani pred kratkim izšla knjiga o našem velikem planincu Valentinu Staniču, ki jo je uredil Evgen Lovšin. Sodelovali so dr. Joža Lovrenčič, dr. Arnošt Brilej in Mija Tominc. Stanič, goriski rojak iz Bodreča pri Kanalu, je živel v prvi polovici devetnajstega stoletja in deloval na Salzburškem in v svoji ožji domovini med Banjškarji in Ročinci; svojo življenjsko pot pa je zaključil kot kano-

nik v Gorici leta 1847. Bil je pesnik, pisatelj in prevajalec, učitelj in vzgojitelj, prevoznik in socialni delavec, zdravnik, tiskarnar in razširjevalec slovenske knjige, umen kmetovalec in rokodelce, prosvetljeneec, fizik in zemljepisec, človekoljub, ljubitelj živali in cvetja. Te njegove vrline so opisale mnoge spretno roke, knjiga Planinske založbe pa nam predstavlja Valentina Staniča kot prvega alpinista v Vzhodnih Alpah, planinca evropskega formata, ki so si ga lastili Nemci, čeprav je bil precej zaveden Slovenec, sicer hvaležen Salzburgu za vse tisto, kar mu je mesto na tamkajšnji univerzi nudilo lepega in koristnega. Stanič je bil prvi turist na Velikem Kleku (Grossglocknerju), na Watzmannu, Velikem Göhlju, med najzgodnejšimi turisti na Triglavu in še na mnogih vrhah Salzburških in Triglavskih gora. V knjigi so prvič in prvič v slovenskem jeziku objavljeni vsi znani Staničevi zbrani planinski spisi, katerih veliko večino je prevedel profesor in Staničev življenjepisec dr. Joža Lovrenčič. Komur je všeč planinske spise bo, potem ko bo prebral zanimive dogodivščine pred 150 leti, zadovoljen in obogaten z novim znanjem, pa tudi ponosen na velikega planinca, ki ga je rodila naša sončna Goriska.

Imenovanje

Tržaški škofijski list javlja, da je bil dosednji župni upravitelj na Kontovelu, g. Rudolf Bogatec, imenovan za župnika na Kontovelu in 22. 12. tudi ustoličen. G. Bogatec iskreno čestitamo in mu želimo obilo uspeha pri pastirskem delu za dobre, a včasih le preveč od cerkve oddaljene kontovelske vernike.

Nabrežina

Preteklo nedeljo je Slovenski oder iz Trsta prinesel k našemu kulturnemu mrtilu novega ognja. Igralci so nam zaigrali moderno Jerasovo tridejanko: Večer belih vrtnic. Mladi igralci so si takoj osvojili številno občinstvo, ki je z navdušenjem sledilo razvoju igre. Ti mladi igralci nam pričajo, da v naši mladini še ni ugasnil ogenj in smisel za kulturno delo. To je lepa pobuda za nas Nabrežince. Če si upajo iz Trsta k nam v Nabrežino in na naš oder, zakaj ne bi tudi mi sami spravili kaj skupaj. Malo dobre volje in vsi nas bodo radi podprli materialno in moralno.

Slovenski oder pa naprošamo, naj se ne plaši burje. Nabrežinci in tudi okoličani, ki jih tudi tokrat ni manjkalo, bomo radi napolnili dvorano in bomo hvaležni za vsa vaša prizadevanja. Samo pridite še!

Literarno-glasbeni večer SKK

V novih prostorih Slovenske prosvete v ulici Trento je imel preteklo soboto Slovenski kulturni klub svoj prvi sestanek v tem letu. Do zadnjega kotička polna dvorana in topel sprejem celotnega programa pričata, da je večer lepo uspel. Na večer so nastopili literati in glasbeniki. O prvih moramo izreči vso pohvalo, šibkejši pa so bili glasbeniki. Pogrešali smo melodioznost v izvajanju, ki dovede igralca in poslušalca v popoln svet harmonije. Čeprav je bilo izvajanje glasbenikov šibkejšje, so pa literati toliko doprinesli k večeru, da nismo čutili šibkosti.

Po kratkem predsedniškem nagovoru je Diomira Fabjan prečitala svoje delo: To-liko zvezd. Ni nam treba posebej poudariti, da je bilo delo Fabjanove ocenjeno za najboljšje vsega večera. S slogom in jezikom njenega pisanja smo se že seznanjali v Literarnih vajah, v Veri in domu, kakor tudi na prejšnjih literarnih večerih SKK.

Druga je nastopila Fonda Vijolice z izvajanjem Dveh variacij na skladbo Schuberta 142. Fondova nas je kar presenetila, saj je z glasbene strani doslej nismo poznali. Nato se je predstavila Lida Debelli s črtno življenjska izkušnja in Prelec Elda z izvajanjem Livinove humoreske za klavir. Debellijeva je poznana. Ima dar za psihologijo in socialna vprašanja so-odobnosti. Franc Miljač se je spomnil obletnice ustanovitve lista Edinosti.

Ob koncu so bile še razdeljene literarne nagrade za leto 1956. Razsodišče je ocenilo za najboljšje delo v prozi Skrinjico Draga Stokke, za najboljšje pesmi, pa je prejela nagrado Bruna Pertotova. Oba sta prejela denarne nagrade. Sledil je še raz-

govor o družinski reviji Vera in dom, za katero člani SKK tako marljivo skrbijo s svojimi literarnimi prispevki.

Tak je bil prvi glasbeno-literarni večer SKK v novem letu in v novih prostorih. Ti večeri postajajo vedno privlačnejši in kvalitetno popolnejši.

Dve slikarski razstavi

V galeriji Rossoni razstavlja akademski slikar Bogdan Grom svoja dela, ki so po večini slika našega Krasa, posebno Kontovela, Proseka in okolice. V posebni tehniki »Batike« je izdelal niz čudovitih lepih slik. Naša domovina diha s sten v Gromovi barvi. Podrobno bomo o razstavi še poročali, zdaj le opozarjamo na njo, da si jo lahko še vsakdo ogleda.

V občinski galeriji pa razstavlja tudi naš slovenski rojak, slikar Lojze Spacal. Njegovo umetnost z abstraktno smerjo poznamo že iz njegovega dosedanjega dela. Tudi ta razstava je velika in zanimiva. Podrobneje pomo poročali.

Komunistična uprava v Zgoniku zagovornica grozot na Madžarskem

Preteklo nedeljo 13. t. m. je zgoniški obč. svet nadaljeval s svojim jesenskim zasedanjem in razpravljal o občinskem proračunu za tekoče leto. Med tem sta prišli na delovni spored tudi dve protestni resoluciji: a) o krivičnem zakonskem osnutku v škodo slovenskih sol na Goriškem in Tržaškem; b) protestna resolucija svetovalec SL o dogodkih v Vzhodni Evropi. Prvi dve resoluciji sta bili soglasno sprejeti, medtem ko je resolucijo slovenske liste komunistična večina zavrnila. Zanjso go glasovali le naši svetovalci: gg. Milič Jožef, Henrik Doljak in Avber Alojzij. Resolucijo je v imenu opozicije predložil njen vidnejši predstavnik in nosilec SL za občino Zgonik g. Milič Jožef iz M. Repna, obenem z odločno zahtevo, da se postavi na glasovanje in vnese v sejni zapisnik, kar se je tudi zgodilo.

RESOLUCIJA

Resolucija se glasi: Podpisani izvoljeni obč. svetovalci SL za občino Zgonik, predlagamo občinskemu svetu v odobritev sledečo resolucijo:

Ugotavljamo, da so zadnji dogodki v Vzhodni Evropi, kjer ječe narodi že deset let v najhujšem suženjstvu, kar jih pozna zgodovina, pretresli ves svobodni in še zasužnjeni svet. Ni tu vprašanje kake strankarske polemike, temveč vprašanje morale in vesti vseh nas, ki živimo v svobodnem svetu in imamo dolžnost, da na najostrejši način obsodimo brutalni nastop kom. sovjetskih azijskih čet proti svobodoljubnemu madžarskemu narodu.

Opozarjamo na kričeče dejstvo, da so se uprli proti komunizmu in kom. režimu na Poljskem in Madžarskem prav delavci in študentje — in to oni delavci, s pomočjo katerih je prišel komunizem na oblast, ker so spoznali, da so obljube komunizma prazne besede in prevara!

Zavedajmo se, da sta svoboda in samo-

stojnost za vse narode in posameznike nedeljivi priini, zato je vsak atentat na te vrednote vse obsodbe in prezira vreden.

Ugotavljamo, da so se anglo-francoske sile pokorile ukazu OZN in zapustile Sueski prekop, ki mora kot važna mednarodna morska pot služiti potrebam vseh narodov.

Z ogorčenjem pa prisostvujemo obsodbe vrednemu dejstvu, da se sovjetska vlada ni pokorila neštetim enakim pozivom ZN in da še dandanes strahuje z ognjem in mečem delavsko in kmečko ljudstvo — žene in otroke —, ki zahtevajo neodvisnost, svobodo in pravice, ki jim gredo po božjih in človeških postavah.

Zgonik, 13. jan. 1957.

Podpisani: Milič Jožef
Doljak Henrik
Avber Alojzij

Odločen nastop svetovalec SL proti komunističnim morilec in tatovom na Madžarskem, ki so priterali delavsko in kmečko mladino na beraško palico, je potisnil tukajšnje zagovornike množičnih pokoljev ob zid. Obenem pa jih je prisilil, da so javno ozavzeli stališče, kar je v takih okoliščinah vedno nujno potrebno izsiliti. Poleg nekoga, ki je zagrizen brezbožnik, član CK-KP, je morilski pohod sovjetskih čet proti neoboroženim delavcem v javnem govoru zagovarjal tudi drugi znani partijski zagrzenelec, ki pa se povrh vsega smatra še za nekakšnega progresivnega »katolika«, ter kot tak kljub vsem opominom sv. Cerkve trmasto vztraja v nevarni dvojni igri, s čimer katoliški stvari v zgoniški župniji več škoduje kot vsi obrekovalci duhovnikov skupaj! Na njegove javne izjave v prid boljševeških morij, kakor tudi na one, ki smo jih zabeležili v privatnih razgovorih z ljudmi, ki tega ko-

V cerkvi sv. Ignacija

V okviru svetovne molitvene osmine za zedinjenje cerkva bo na Trstniku v cerkvi sv. Ignacija ob 9. uri maša v bizantinsko-slovanskem obredu. Sv. obhajilo se med to mašo ne bo delilo, temveč bo po maši.

Za naše šole

Prejšnji teden je poslanec Marangone iz Vidma poslal prosvetnemu ministru Rosiju interpelacijo, v kateri se zavzema za pravično ureditev slov. šol. Podobne korake je podvzel tudi pri goriških oblasteh, ki se strinjajo v potrebi po avtonomiji slov. šol.

Fanfani ponovno v Gorici

V nedeljo 13. januarja je ponovno obiskal Gorico tajnik demokrs. stranke poslanec Fanfani. V gledališču Verdi je imel pomemben govor, v katerem je predvsem izrazil svoje veselje nad dobrim izidom zadnjih volitev na Goriškem.

Števerjan

Na novo leto smo doživeli Števerjanci izredno slavnost. Naš cerkovnik Ciril Hle-

Natečaj za naročnike in poverjenike

1. Kdor dobi pet novih naročnikov, ki poravnajo celoletno naročnino za leto 1957 v teku meseca januarja, dobi v dar novi molitvenik Kristus Kralj ali pa Mohorjeve knjige za prihodnje leto 1958.
2. Med tistimi poverjeniki, kateri naberejo deset ali več naročnikov, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. januarja, bomo izžrebali enega, ki bo šel zastopnik na skupno romanje Marija Zell v Arstrijo prihodnje poletje.
3. Med starimi in novimi naročniki, ki poravnajo naročnino do 31. januarja, bomo prav tako izžrebali enega za brezplačno romanje v Marija Zell.
4. Med dosedanjimi poverjeniki, ki so prejeli po deset ali več izvodov K.G. bomo izžrebali enega za romanje kot zgoraj.

munista od blizu poznajo, se bomo ob priliki še povrnili, ker menimo, da je ta kom. agent važen v toliko, v kolikor nam je nevaren. — V ostalem pa so kom. oblastniki s titovci vred še enkrat nedvoumno potrdili, da bi taka gnusna početja, ki jih je obsodil ves civilizirani svet, ravno tako odobraval in moralno podpirali, če bi se izvršila nad tukajšnjim našim ljudstvom, kot so odobraval (in še odobravaljo!) vse, kar se je zgodilo med vojno in po njej v Sloveniji in Jugoslaviji po morilski roki OF. In tega Zgoničani ne bodo nikdar pozabili. Našim gg. svetovalcem pa gre za odločen in zgodovinski nastop vse priznanje in pohvala, obenem z zagotovitvijo, da so nanje ponosni vsi naši trezni ljudje zgoniške občine, kot smo nanje ponosni mi. Zato jim kličemo: še mnogo sličnih javnih uspehov do popolne zmage nad brezbožnim komunizmom pri nas in v svetu sploh!

Izšel je PASTIRČEK
za mesec januar

Doberdob

V nedeljo dne 13. januarja 1957 je dramski odsek Slov. kat. prosvetnega društva iz Števerjana nastopil z Jahnovo dramo v štirih dejanjih »Srenja« v občinski dvorani v naši vasi. — (Ker nam primanjkuje prostora, prinesemo daljšo oceno prihodnjč. Ured.).

V petek dne 18. t. m. priredi SKPD prosvetni večer posvečen
VZHODNIM CERKVAM
Večer bo v dvorani Mar. družbe na Placuti ob 20.30. Vstop prost. Dvorana bo zakurjena.

OBVESTILA

MED MOLITVENO OSMINO od 18. do 25. januarja bo v stolni cerkvi v Gorici vsak dan ob 6. uri sv. maša pri oltarju svetogorske M. B. s kratkim premišljevanjem o namenu molitvene osmine tistega dne.

KULTURNI VEČER. V nedeljo za katoliški tisk bo v Domu Brezmadežne kulturni večer posvečen našemu tisku. Na sporedu bo tudi srečlov.

Radio Trst A

Nedelja, 20. jan.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše. — 13.30 Glasba po željah. — 17.00 Slovenski zbori. — 20.30 Verdi: PLES V MASKAH, opera v 3 dejanjih. 21. jan.: 18.00 Čajkovski: Serenada v C. Duru. 18.30 Z začarane police. — 19.15 Radijska univerza. — 20.30 Dalmatinske pesmi. — 22.00 Slovenske balade. 22. jan.: 13.30 Glasba po željah. — 18.40 Saksofonist Srečko Dražil. — 19.15 Zdravniški vedež. 20.30 Slovenski oktet. — 21.00 Johann Nestroy: TALISMAN, igra 6 slikah - igrajo člani Radijskega odra. 23. jan.: 12.55 Hrvatske pesmi. — 18.30 Pisani balončki. — 21.00 Obletnica tedna. — 21.15 Skladbe Čajkovskega. — 23.00 Romance. 24. jan.: 18.34 Poje sopranistka Anita Meze. — 19.15 Šola in dom. — 20.30 Zbor s Proseka-Kontovela. — 21.00 Dramatizirana zgodba. — 22.15 Mozart: Exultate, jubilate. 25. jan.: 13.30 Glasba po željah. — 18.30 Z začarane police. — 19.15 Radijska univerza. — 20.30 Zbor Slovenske filharmonije. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Iz svetovne književnosti in umetnosti. 26. jan.: 16.00 Utrinki iz tehnike in znanosti. — 18.30 Glasba za naše malčke. — 19.15 Sestanek s poslušalkami. — 20.30 Arnič: Pesem planin. — 21.00 Teden v Italiji. — 22.06 Ritmične popevke.

DAROVI ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE: N. N. iz Gorice 6000; družina Pelicon 1500 lir.
Bog povrni!

Agenzia "ELLO"
Via Mameli 8 - Telefon 52-65
GORICA

VAM PRESKRBI vsakovrstne dokumente, potne liste in konzularne vizume; SESTAVLJA prošnje in prijave; POSREDUJE v prevoznistvu in splošnih kupcih.

URNIK 9-12 in 15-18
Ob sobotah popoldno in praznikih zaprto.

O G L A S I
Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Dne 27. januarja - nedelja za katoliški tisk

Neapelski dečki in njihov poglavar

Neapelski nadškof in kardinal Ascalesi je strogo pogledal mladega duhovnika: »Preobleči se hočete v »seugnizza« pocestnega pobalina, tatù! To je nezaslišano! Ne-mogoče!« Duhovnik Mario Borelli, majhne postave in živahnih oči, se zravna: »Eminenca, to je edini način, da se lahko približam ubogim fantom. Naučil sem se njihovega narečja in življenja. Dovolite, eminenca, da vam razložim.«

Ze par stoletij obstaja v Neaplju zanimiva in nenavadna družba pocestnih pobalov, znanih pod imenom »seugnizzia«. To so ubogi otroci, zapuščeni od svojih staršev, ki se potikajo po ulicah, prosijo miloščino in kradejo. Po zadnji vojni je njihovo število znatno naraslo z nezakon-skimi otroki, ki so jih zapustili ameriški vojaki. Danes je približno 3000 takih dečkov najboljših zaveznikov vlačug in tatov. Njihovo pozornost privlačijo zlasti turisti in pomorščaki, ki se v mestu začasno mudijo.

»Z običajnimi sredstvi se jim ne morem približati,« je vztrajal duhovnik. »Na vse načine sem že poskusil, toda brez uspeha.

Če pa postanem njim enak, se mi bo morda posrečilo.« Medtem ko je duhovnik govoril, se je kardinalu zjasnil obraz. Vedel je, da je duhovnik Borelli posvetil vso svojo dejavnost napolitanski mladini že od svojega posvečenja leta 1945. Tudi po tovarnah je od tedaj že mnogo komunističnih delavcev spremenilo svoje mišljenje po njegovi zaslugi.

»Torej dobro.« pravi naenkrat kardinal. »Cerkve mora včasih vršiti svoj apostolat na najbolj nenavaden način. Toda bodite previdni!«

Skugnizki delokrog okoli glavne postaje v Neaplju je z zanimanjem ogledoval novega »seugnizza«, ki je kazal biti izredno drzen. Njegova zunanost ni puščala nobenega dvoma: umazani in raztrgani čevlji, raztrgane hlače, zamazana in razcapana srajca; na glavi pokrivalo brez oblike. O rokah in obrazu pa bi bilo težko reči, kdaj so bile zadnjč čiste.

Po postavi in živahnih očeh so sklepali, da bo imel okrog 17 let. Znal je prositi miloščino tako ganljivo, da je vzbujal smeh. Bil je pa tudi sila robat. Nekega večera se mu približa vodja in zahteva polovico nabranega. Z vulkansko silo se novi »seugnizza« začne v nasprotnika in mu naloži toliko bre in udarcev, da jih je komaj mogel nositi. Od takrat je silno zra-

sel njegov ugled pri drugih seugnizih in dali so mu ime Vesuvio.

To se je godilo pred 6 leti. Oče Borelli je bil podnevi profesor verouka, ponoči pa Vesuvio. Skozi 6 mesecev je spal na cesti kakor drugi seugnizi, pokrit s starimi časopisi, naslonjen na omrežje kletnih o-pence, od koder je prihajalo nekoliko to-plate. V številnih razgovorih s tovariši, ob zauživanju ostankov hrane iz konzervnih skatel, je Vesuvio skušal prodreti v njihovo psihologijo. Bil je med njimi v nepre-stani nevarnosti. Marsikateri policijski po-izvedovalec je pri njih končal svoje življe-nje ubit in vržen v morje. Ob najmanjšem sumu bi Vesuvia zadela enaka usoda. Toda Vesuvio je bil previden in kar je pri njih ugotovil, ga je napolnilo z velikim upa-njem. Spoznal je, da v najbolj zagrizenem, propadlem seugnizu tli hrepenenje po do-mu, po ljubezni, po neki stalnosti...

Ob neki priliki sporoči tovarišem, da je našel prostor za skupno bivališče v podrtiji cerkvice San Gennariello, ki po bombardir-anju ni bila več obnovljena. »Policiji še na misel ne bo prišlo, da bi nas prišla tja nadlegovat,« je Vesuvio hitel prepričevati svoje tovariše, in najbolj nezaupni so mu dali prav.

(Koniec prihodnjč)

NAŠA ANKETA 1957

Da »Katoliški glas« izboljšamo vsebinsko in oblikovno, bi radi vedeli za želje in nasvete naših dragih bralcev in prijateljev. Zato se tu obračamo na Vas z vrsto vprašanj. Prosimo, da na dana vprašanja odgovorite v kar največjem številu, da bomo tako vedeli za želje in predloge tudi drugih, saj več glav več ve in več oči več vidi. Mi želimo, naj bi bil »Katol. glas« res glasilo vseh zavednih slovenskih katoličanov. Zato je naša želja tudi ustreči čim širšemu krogu bralcev in naročnikov.

Tisti, ki se ankete želite udeležiti, napišite odgovor kar na priloženi list in ga tako izpolnjenega pošljite na uredništvo v Gorico ali v Trst. Za Vaš odgovor že vnaprej lepa hvala!

UREDNIŠTVO

VPRAŠANJA SO:

1. Kako dobivate ali kje kupujete »Kat. glas«?
Ali ga prejimate redno?
2. Ali ga daste brati tudi drugim?
3. Kateri članki Vas najbolj zanimajo in jih najprej preberete?
4. Ste zadovoljni s tedenskim političnim pregledom?
Imate kake želje glede tega?
5. Berete uvodne članke?
Se Vam zdijo potrebni in koristni?
6. Želite, da na drugi strani še naprej prinašamo pridigo z nedeljskim evangelijem ter svetniki?
7. Je dovolj novic »Iz življenja Cerkve« ter iz »Življenja naših ljudi«?
8. Imate radi podlistek?
Želite, da so podlistki kratki ali daljši?
9. Ste kaj zadovoljni z našimi kulturnimi poročili?
10. Včasih smo prinašali posebno rubriko »Gospodarstvo«. Si jo želite še?
11. Vas zadovoljuje Ženski kotiček?
Si ga želite pogosto?
O čem naj bi govorili?
12. Vas zanimajo krajevne novice na 4. strani?
Si jih želite več in kakšne?
13. Imate še kakšne druge želje in predloge glede našega lista? Kaj Vam v preteklosti ni ugajalo? Odgovorite brez pridržkov in brez ozirov.